

METODIKA PRO STANOVENÍ PŘIDANÉ HODNOTY SPOLUPRÁCE MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN

Pracovní verze 1.1 ze dne 12. 6. 2015

Vypracovala:

Koordinační pracovní skupina projektu spolupráce *

„Přidaná hodnota spolupráce místních akčních skupin“

(PRV ČR, op. IV.2.1. projekty Spolupráce, 22. kolo, reg. č. 15/022/4210a/671/000001)

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Obsah:

1. Úvod	4
1.1. Co jsou to projekty Spolupráce	4
1.2. K čemu je tato metodika	7
2. Teoretická část	8
2.1. 10 ukazatelů pro stanovení přidané hodnoty spolupráce.....	8
2.1.1. Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS	8
2.1.2. Síťování cílových skupin dle zaměření projektu a jejich aktivizace.....	9
2.1.3. Integrovaný přístup a synergické efekty	10
2.1.4. Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	11
2.1.5. Posílení regionální identity v území	12
2.1.6. Možnost zapojení mezinárodních partnerů.....	13
2.1.7. Spolupráce aktérů a komunity	14
2.1.8. Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou	16
2.1.9. Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování	17
2.1.10. Možnost navazujících projektů.....	19
3. Praktická část	21
3.1. Postup řešení	21
3.1.1. Anotace projektu č. 1	22
3.1.2. Anotace projektu č. 2	23
3.1.3. Anotace projektu č. 3	24
3.1.4. Anotace projektu č. 4	26
3.1.5. Anotace projektu č. 5	27
3.1.6. Anotace projektu č. 6	29
3.1.7. Anotace projektu č. 7	30
3.1.8. Anotace projektu č. 8	31
3.1.9. Anotace projektu č. 9	32
3.1.10. Anotace projektu č. 10	34
3.1.11. Anotace projektu č. 11	35
3.2. Závěr a vyhodnocení šetření	36

* Složení Koordinační pracovní skupiny:

Mgr. František Kopecký – předseda KPS a manažer projektu za MAS Hranicko z. s.

Mgr. Petra Zádilská – manažer projektu za Místní akční skupina Valašsko - Horní Vsacko, z.s.,

Ing. Ondřej Neuman – manažer projektu za Místní akční skupina Rožnovsko

Alice Pekařová – manažer projektu za MAS Mohelnicko, o.s.,

Další členové:

Ing. Zuzana Zajícová, Vojtěch Skácel, Bc. Tomáš Václavík, Ing. Šárka Burianová, Bc. Ivana Šerá, Ing. Tomáš Kocourek, Ing. Josef Zvěřina, Ing. Anna Mikošková, Ing. Veronika Hubová, Ing. Kateřina Sobotková, Ing. Zdenka Pobořilová, Lenka Dvořáčková, Jitka Macháčková.

Seznam použitých zkratk

ES	Evropská komise
EU	Evropská unie
LEADER	„Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale“, což v překladu znamená „propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku“
LGD	Lokalna Grupa Działania, polský ekvivalent pro místní akční skupinu
MAS	místní akční skupina
PRV	Program rozvoje venkova
PS	projekt spolupráce
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
U1-U10	ukazatele 1-10

1. ÚVOD

1.1. Co jsou to projekty Spolupráce

Tato metodika se zabývá tzv. projekty Spolupráce, speciálním dotačním opatřením IV.2.1. Programu rozvoje venkova České republiky 2007-2013, které umožňovalo na základě veřejných výzev předkládání Žádostí o dotace a po schválení následnou realizaci projektů, na nichž se společnými silami podílely min. 2 či více místních akčních skupin z tuzemska i zahraničí.

Cíle a záměry tohoto opatření citujeme z Pravidel opatření IV.2.1. pro 19. kolo PRV z roku 2013:

Dotace bude poskytována na projekty národní spolupráce na území České republiky s cílem povzbudit spolupráci mezi místními akčními skupinami na území České republiky a na projekty mezinárodní spolupráce s cílem povzbudit vzájemnou spolupráci mezi MAS v rámci členských států EU a jinými skupinami na území třetích zemí splňující podmínky článku 39 odst. 2 Nařízení Komise (ES) 1974/2006 ze dne 15. prosince 2006.

V rámci projektu spolupráce MAS spolupracují na řešení společných problémů, potřeb daného území nebo využití/rozvinutí existujícího potenciálu území. Projektu spolupráce odpovídají konkrétní výstupy s jasně stanovenými dosažitelnými cíli, které jsou přínosem pro daná území. Před stanovením cílů je nezbytné zjistit co nejvíce informací, oslovit dotčené skupiny v území a přizpůsobit projekt aktuální situaci.

Projekty Spolupráce mají motivovat území MAS ke vzájemné trvalé spolupráci. Tzn., úspěšným dokončením projektu spolupráce by neměla spolupráce skončit, naopak společně vytvořené hodnoty by měly sblížit partnerská území, takže budou i dále využívat vzájemné pomoci a pokračovat ve spolupráci. Zajištění potřeb území není dostatečnou náplní projektu spolupráce. Samotná propagace MAS není předmětem projektu spolupráce.

Spolupráce ve smyslu těchto Pravidel je tedy proces, který začíná řešením společného zájmu několika subjektů a v průběhu vytváření projektu získává více úrovní. Spolupráce zpravidla vzniká díky malé zájmové skupině, postupně proniká i do dalších oblastí, protože pouze komplexně řešená spolupráce může fungovat.

Dobře nastavená spolupráce přináší dva podstatné výsledky: hmatatelný užitek pro území všech spolupracujících MAS a nehmotný přínos v podobě vytvořených přátelských vazeb mezi obyvateli MAS. Projekt spolupráce nemůže spočívat pouze ve společné výměně informací či know – how.

Na rozdíl od individuálních projektů je alespoň část výstupů projektu společná – využívají je všechny MAS a nemohly by je v takové kvalitě vytvořit každá zvlášť.

V průběhu let 2008 až 2014 byly ze strany Státního zemědělského intervenčního fondu vyhlášeno celkem 9 výzev, v rámci níž bylo zrealizováno (či se ještě k dnešnímu dni stále realizuje) celkem 139 projektů národní a 41 projektů mezinárodní spolupráce s celkovou alokací 442 mil. Kč.

Kromě 22. kola, které se tematicky odlišuje, se po celé období 2008-2013 ustálily podporované oblasti na tomto seznamu (citováno z Pravidel pro 19. kolo):

Projekty spolupráce spadají svým zaměřením do oblasti podpory PRV (tzn., cíl projektu musí odpovídat oblastem podpory v opatření Osy I, II, a III PRV). Podpořit lze projekty, které libovolně kombinují následující oblasti podpory:

i. Zvýšení soudržnosti obyvatel, příspěvek k zachování tradic, upevnění lokální identity a mezilidských vztahů, posilování uplatňování principů Leader a místní rozvojové strategie prostřednictvím měkkých akcí.

ii. Zajištění podkladů pro rozvoj regionu – vytváření studií a programů obnovy, využití a regenerace.

iii. Zajištění občanského vybavení a služeb v obcích, zázemí pro aktivity místních společenských, kulturních, zájmových a sportovních organizací a spolků, církví a organizací, které přispívají k zachování tradic a upevňují lokální identitu a mezilidské vztahy. Podporované oblasti: sociální a kulturní infrastruktura, péče o děti, vzdělávání, zdraví, sport, volnočasové aktivity, vybavenost pro veřejnou správu, budovy hasičských zbrojnic, zázemí v souvislosti s církevními aktivitami.

iv. Zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí a tím zlepšení životních podmínek a zvýšení atraktivity pro bydlení, podnikání i relaxaci.

v. Udržení kulturního dědictví venkova realizací stálých výstavních expozic a muzeí s nabídkou místních kulturních a historických zajímavostí s vazbou na místní historii, kulturní a umělecké aktivity či tradiční lidovou kulturu.

vi. Udržení kulturního dědictví venkova regenerací movitých i nemovitých kulturních památek.

vii. Rozvoj drobné venkovské ekonomiky neproduktivními investicemi – podpora venkovské turistiky a místní produkce, usměrnění služeb cestovního ruchu včetně zajištění bezpečnosti návštěvníků (a to i v lesích), zvyšování společenské hodnoty na lesních pozemcích.

1.2. K čemu je tato metodika

Cílem této metodiky je umožnit místním akčním skupinám jednak zpětnou vazbu již zrealizovaných projektů, stejně jako dát návod k přípravě projektů budoucích. Metodika analyticky rozebírá projekty spolupráce, jejich parametry, nastavení pravidel a obsahovou stránku do 10 samostatných ukazatelů, jež se každý dívá na tento fenomén z různých úhlů pohledu. Následně přináší hodnotící škálu, kterou lze aplikovat na již zrealizovaný či zamýšlený projekt spolupráce. Výsledek takového hodnocení stanoví uživateli stupeň přidané hodnoty projektů spolupráce, tj. co navíc mu přinese realizace projektu ruku v ruce s partnerskými MAS, než kdyby realizoval projekt ve své MAS samostatně.

Proto je metodika rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická přináší soupis a popis 10 stanovených ukazatelů přidané hodnoty spolupráce, v praktické části se tvůrci metodiky rozhodli aplikovat hodnotící škálu na veškeré jimi zrealizované projekty spolupráce z PRV 2007-2013, což jim přináší evaluační zpětnou vazbu toho, jak kvalitně projekty vymysleli a zrealizovali.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1. 10 ukazatelů pro stanovení přidané hodnoty spolupráce

Níže rozepsané ukazatele byly stanoveny společnou diskuzí nad již realizovanými projekty spolupráce partnerských MAS, a vycházejí tedy z praktických zkušeností konkrétních aktérů venkova nabytých za uplynulých 8 let (2007 – 2015), kdy dotační programy zažívaly svůj pravý rozmach. Lze konstatovat, že definice a obsah jednotlivých ukazatelů vznikly zpětně ohlednutím nejen za úspěchy i nezdary jednotlivých projektů, ale také nevyužitými příležitostmi a inovativními myšlenkami s cílem ještě lépe pracovat na budoucích projektech spolupráce.

2.1.1. Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS

Projekty spolupráce (dále jen PS) nabízejí relativně otevřený prostor (viz oblasti podpory v Úvodu) pro realizaci projektů, které by jinak v rámci PRV nebylo možné zrealizovat, neboť by nesplňovaly zadání daných výzev PRV. S pomocí PS se v minulosti vytvořila spousta přínosných investic a doplňkových aktivit, které by v rámci individuálních výzev nevznikly.

Při realizaci těchto projektů je uplatňována metoda LEADER, u které je cílem zmírňovat stále se zvyšující rozdíly v životní úrovni mezi městy a venkovem, zamezit devastaci venkova a jeho přírodních zdrojů, zachovat jeho kulturní dědictví, zamezit odlivu venkovanů do měst, přímo podporovat venkov z rozpočtu EU bez výrazných finančních ztrát či aktivizovat venkov metodou zdola-nahoru. Realizace PS je jedním ze sedmi hlavních principů metody LEADER. Vzhledem k tomu, že Místní akční skupiny naplňují tyto cíle a principy a mají to nejlepší povědomí o tom, co je v daném regionu potřeba realizovat, je široce zaměřená oblast podpory PS velmi dobrým ukazatelem přidané hodnoty PS.

Základem PS je společný prvek s jiným regionem v rámci Evropy a dobrý nápad, který vzešel z komunitního plánování. PS jej pak může uvést do života prostřednictvím projektu, který bude kvalitní a zároveň v souladu s oblastmi podpory v pravidlech PS.

Vzhledem k tomu, že prvotní nápady pro realizaci PS vycházejí z místní komunity, jsou v drtivé většině nakonec při jejich realizaci občany vnímány veskrze kladně. Dalším neméně důležitým efektem je přínos pro pracovníky MAS, kteří díky spolupráci s partnery nabydou nových zkušeností, zejména v případě zahraniční spolupráce, které velmi často dále uplatňují v praxi ve svém regionu. V minulosti vzniklo mnoho PS, kdy některé byly úspěšné více a některé méně. Je proto žádoucí, když se MAS budou inspirovat právě těmi již zrealizovanými úspěšnými projekty a nebudou klást takový důraz na originalitu. Ta sama o sobě totiž nemusí zaručovat kvalitu.

2.1.2. Síťování cílových skupin dle zaměření projektu a jejich aktivizace

Obecně se za klasický rys venkova považuje sepětí s krajinou, sounáležitost obyvatelstva a místní kultura (zvyky, tradice, historie apod.), která upevňuje vazby obyvatel k vlastní minulosti. Zvyšující se životní úroveň obyvatel venkovských obcí ale vede, stejně jako ve městech, ke změně životního přístupu a změně hodnot. Snižuje se také soudržnost obyvatel venkova a zájem o věci veřejné, naopak se upřednostňují cíle a potřeby osobní.

Realizace projektů spolupráce nabízí možnosti navázání nových vazeb a kontaktů mezi zapojenými aktéry a dle zaměření projektu propojuje jednotlivé cílové skupiny, které mají nejen společné zájmy, ale i skupiny rozdílných zájmů, které se navzájem od sebe učí výměnou zkušeností.

Nutným faktorem rozvoje kvalitního kulturního a společenského života obyvatel je jejich aktivizace. Lze říci, že aktivita obyvatel současné společnosti prochází jistou krizí. Dnešní doba je dvojaká, jednak si lidé budují kariéru na základě svých schopností a dovedností, nemají čas na děti ani na své přátele, apod. Na druhou stranu je větší skupina obyvatel hodně pasivní. Volný čas tráví z velké části doma u televize nebo počítače. Tyto vzorce pasivity přebírají děti od svých rodičů a krize se ještě prohlubuje.

K aktivizaci obyvatel mohou napomoci projekty spolupráce, zvláště pak měkké projekty, které podporují místní aktivity, zlepšují vzdělanost obyvatelstva či jejich kvalifikaci.

Každá Místní akční skupina by měla působit na svém území jako aktivizační element pro podporu aktivit místních obyvatel a jejich členů. Předpokladem je i členská základna, která tyto snahy aktivizovat obyvatele území přenáší na své okolí – tam, kde žije, pracuje, ale i ve své rodině.

U PS často dochází k řekněme „plnější“ aktivizaci cílových skupin až samotnou realizací projektu, pár aktivních jedinců (např. hasičů, ovocnářů apod.) pomáhá projekt komunitně připravit, ale až zapojením se do realizace všech zahrádkářů nebo hasičů z území dochází k té opravdu plné aktivizaci, hasiči z celého regionu mají důvod se setkat a navázat nějakou spolupráci, chystat společné akce, vyměňovat zkušenosti při své činnosti atd.

Z výše uvedeného vyplývá, že sledování míry síťování cílových skupin a aktivizace obyvatel a členů je neméně důležitým faktorem, který jsme zahrnuli do našich ukazatelů, jako nedílnou součást projektů spolupráce.

2.1.3. Integrovaný přístup a synergické efekty

Prostředky PS místních akčních skupin mohou být často efektivněji využity díky synergickým efektům a integrovanému přístupu.

V oblasti měkkých akcí je velmi dobré prostředky PS kombinovat s již stávajícími měkkými aktivitami v regionu, a tímto tradiční akce osvěžit a pro zúčastněné učinit přitažlivějšími. Na venkově se koná mnoho kulturních a společenských akcí s mnohaletou tradicí a různou návštěvností odvíjející se od kvality nabízeného programu, způsobu propagace, nadšení organizátorů a mnoha dalších faktorů.

Dlouholetá tradice je cenným artiklem, který by měl být podpořen a dále rozvíjen. V minulosti často docházelo k tomu, že nově vytvořené akce podpořené z prostředků EU vytvářely konkurenci akcím stávajícím a ve svém důsledku i jejich návštěvnost zůstala nakonec daleko za původními očekáváními. Důvod je primárně ten, že jakákoli nová akce, bez dřívější tradice, se hůře propaguje oproti akci dlouholeté.

Obecně můžeme situaci ilustrovat např. na konání stále více oblíbených farmářských trhů, kdy uspořádat farmářský trh s vysokou návštěvností je bez dalšího doprovodného programu velmi obtížné a finančně náročné. Například je vhodné je takovouto akcí spojit s již pravidelně konaným jarmarkem, kdy onen jarmark bude mít díky farmářským trhům zajímavější program a naopak.

V konkrétním případě můžeme zmínit např. PS „Food festivals“ v rámci kterého proběhl v třítisícové obci Zašová první ročník gastronomického festivalu. Ten se konal v centru vesnice u příležitosti 10. ročníku Zašovských slavností. Obě akce navštívilo i přes nepřízeň počasí zhruba dva tisíce návštěvníků, což je v porovnání s minulými ročníky Zašovských slavností několikanásobný nárůst. Ohlasy na obě akce byly ze strany návštěvníků velmi pozitivní. Společná akce tedy dopadla mnohem lépe, než se původně očekávalo.

V oblasti tvrdých výstupů by bylo velmi žádoucí pořizovat investice, které by nebyly využívány pouze k jednomu konkrétnímu účelu uvedenému v projektu, ale byly by nekomerčně využity také k dalším akcím pořádaným místními akčními skupinami či v průběhu roku poskytnuty i jiným spolkům či organizacím v regionu k zajištění jejich aktivit, které jsou v souladu s oblastmi podpory uvedenými v pravidlech PS. Tímto by došlo k efektivnějšímu využití vynaložených prostředků. Příkladem může být např. pořízení sad stánků, party stanů, mobilních pódíí, mobilní elektroinstalace, aparatury a dalších.

2.1.4. Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů

Místní akční skupiny realizují různé projekty k podpoře rozvoje svého území. Rozpočet projektu je tvořen způsobilými a nezpůsobilými výdaji, které se řídí předem danými pravidly dotačního programu. Způsobilé výdaje se člení na investiční a neinvestiční výdaje, které pak určují charakter daného projektu. Dle těchto výdajů jde o investiční projekty, tzv. tvrdé projekty, kterými se pořizuje dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek. Jedná se především

o výstavbu a nákup nemovitostí, nákup nových strojů a technologií. Vedle toho neinvestiční projekty, tzv. měkké projekty, se zaměřují např. na podporu místních aktivit, nákup služeb, vzdělávání a organizaci volnočasových aktivit. Kombinace investičních a neinvestičních výdajů nebyla v některých kolech PRV v rámci projektů spolupráce možná. Projekty spolupráce mezi místními akčními skupinami umožňují tyto výdaje nyní kombinovat. Pořízení dlouhodobého majetku je propojeno s měkkými akcemi, jako jsou například školení k využívání výstupu, workshopy či jiné vzdělávací aktivity a volnočasové činnosti, které samotný výstup uvedou do provozu, oživí nebo přilákají jeho uživatele či návštěvníky.

Díky spolupráci místních akčních skupin tak vzniknou zajímavé projekty, které by jinak vzniknout nemohly. Tím, že místní akční skupiny na projektech společně pracují, mohou díky možnosti této možnosti spolupráce kombinovat investiční a neinvestiční výdaje a realizovat zajímavé projekty s přidanou hodnotou. Tou jsou právě měkké akce, které doprovázejí projekty investiční. V důsledku toho se např. zvyšuje hodnota, obslužnost nebo atraktivita pořízené investice.

2.1.5. Posílení regionální identity v území

Projekty spolupráce realizují vždy minimálně 2 MAS, kde každá z nich má své specifické území se svými charakteristickými prvky. Samotné území MAS je vždy unikátní svojí krajinou a přírodními podmínkami, architektonickými prvky, jejím dominantním hospodářským využitím a ekonomickou specializací, povahou komunitních vztahů a společenského života a historickým vývojem. Tyto prvky vytváří jakousi komplexní a jedinečnou podobu regionu. Obyvatelé zapojených území zde žijí s určitým vztahem k němu a jsou svou identitou spjati se svým regionem – jedná se o tzv. regionální identitu. Cítí se být doma v určitém prostoru, kde se každý den pohybují, kde žijí, kde potkávají sousedy a ve společném hovoru si potvrzují svoji vlastní představu jejich regionu a také regionálního společenství. Snaží se žít v souladu se svým regionem, uctívat jeho tradice a zajímat se o jeho historii, chránit přírodu, ale zároveň zachovat trvale udržitelný rozvoj.

Nestačí však, aby pouze místní obyvatelé cítili regionální sounáležitost. Region musí být především vnímán z vnějšku a také jiní lidé kromě místních obyvatel musí vědět, jaké charakteristiky daný region má. Pokud nebudou obyvatelé o svém regionu hovořit s dalšími lidmi, propagovat ho (v nejširším smyslu slova), nikdo nebude region znát a ostatní lidé nemusejí takový region vůbec vnímat jako svébytný prostor.

Každé území (region) je třeba stále "udržovat při životě", představu o něm přenášet z generace na generaci, znovu a znovu jej propagovat. Regiony se v čase mění a v důsledku nejrůznějších událostí a procesů mohou být i zapomenuty a stávají se výhradně neživými historickými regiony.

Projekty spolupráce dávají prostor k posílení této regionální identity a jeho míru považujeme za důležitý ukazatel, který je třeba sledovat. Realizací těchto projektů se ve většině případů z každého zapojeného území „vykrytalizuje“ nějaká jeho specifická charakteristika, silná stránka, něco typického a spojením těchto území v rámci realizace projektu spolupráce se tato charakteristika ještě více zdůrazní, posílí, může vzniknout něco nového nebo dojde k oživení zapomenutého nebo něčeho, na co by se s postupem času mohlo zapomenout. Tyto projekty by měly vést k lepšímu uvědomění obyvatel toho „jedinečného“, co na svém území mají a co může být i společným prvkem pro více území a tím je ještě více posilovat.

2.1.6. Možnost zapojení mezinárodních partnerů

Je bezpochyby, že české MAS nasbíraly za poslední roky v rámci realizací projektů spolupráce neocenitelné zkušenosti, na kterých mohou do budoucna participovat. Jedná se především o kvalitní komunitní plánování projektů, vzájemné sdílení zkušeností včetně eliminace rizik u projektů, inspiraci a v neposlední řadě i soudržnost regionů zapojených do konkrétního projektu spolupráce.

I přes tento výčet pozitiv je možnost oslovení a přibrání mezinárodního partnera do projektu spolupráce dalším přínosem. Pomineme-li v některých případech velmi velkou vzdálenost, která sice může navýšit náklady projektu o cestovní výlohy, nicméně se v komunikaci dá díky moderním technologiím snadno překonat, nenajdeme již jiné nevýhody. Rozmanitost zahraničních místních akčních skupin, ekonomik jejich států, kultur a jednotlivých území skýtá nepřeberné množství témat pro společně realizované záměry. Otevírají se tak nové obzory pro vzájemnou spolupráci, poznávání se a přenos zkušeností.

Co mezinárodní spolupráce přináší? Projekty spolupráce jsou realizovány za využití principů partnerství a spolupráce. Těmito společnými realizacemi dosáhneme posílení vzájemné spolupráce mezi MAS, zejména sdílením zkušeností, spoluprací s experty a odborníky na daná témata a předáváním dobrých příkladů z praxe, kterými dojde k eliminaci rizik.

V rámci projektů probíhají mimo jiné i exkurze, které zvýší nejenom odborné znalosti řešené problematiky, ale pomohou prohloubit stávající a navázat nové přátelské vazby nejenom mezi realizátory jednotlivých projektů, ale i mezi odborníky, zapojenými do projektů a místních obyvatel. A právě pro obyvatele konkrétních místních akčních skupin mají projekty spolupráce vysokou přidanou hodnotu. Nejenom že řeší konkrétní potřebu, ale mají význam i z hlediska komunitního rozvoje. Obyvatelé jsou vtaženi do realizace, stávají se aktéry rozvoje, posilují svoji identitu a v ideálním případě je jim umožněno se podílet na výstupech a zlepšeních, která projekt přinesl.

Neocenitelnou výhodou projektů mezinárodní spolupráce je, že k sobě mají blíže regiony, které by jinak o sobě ani nevěděly. Vznikají nová přátelství, podnikatelské, sociální a kulturní spolupráce. To vše má příznivý dopad i na propagaci jednotlivých regionů a jejich rozvoj

2.1.7. Spolupráce aktérů a komunity

Samou podstatou projektů Spolupráce je vyšší přidaná hodnota výstupů, výsledků i dopadů projektu díky spojení lidských a finančních kapacit z území více místních akčních skupin. Příprava, realizace i udržitelnost projektu těží z výměny zkušeností mezi aktéry, ze sdílení

nápadů a zdrojů, společné výstupy často vedou i k úspoře finančních prostředků. Neopominutelným benefitem je též neformální vzdělávání aktérů projektů Spolupráce, protože díky nim vidí, jak se věci jinde dělají jinak či stejně, ať už dobře či špatně a mohou si tak z toho vzít poučení pro svou další činnost v regionu.

Spolupráci v těchto projektech můžeme rozdělit do několika rovin:

Rovina manažerů projektu

Jednou z podmínek získání dotace pro realizaci projektů je uzavření Smlouvy o spolupráci a vytvoření Koordinační pracovní skupiny projektu. Smlouvu bychom neměli chápat pouze jako formální záležitost, jako jakési „nutné zlo“, které si na zapojené MAS vymyslel řídicí orgán. I když spolupráce často stojí na přátelských vazbách a všemu je nadřazeno ústní nalezení shody a společná domluva, je přece jen písemná smlouva potřebnou „ochranou“ pro management MAS i celou MAS v případě výskytu zásadních pochybení či problémů v projektu. Je tak oporou především pro krizové situace a tak by její podobě měla být věnována přiměřená pozornost.

Koordinační pracovní skupina je pak uskupením osob, které jsou nejvíce a nejpříměji vtaženi do realizace projektu, právě na jejich schůzkách se předávají nejzásadnější informace, znalosti a rady, jak by měly projekty vypadat, jaké mají cíle, cílové skupiny, výstupy, výsledky a dopady. Jaké do nich vložit aktivity, jak řešit komplikace v průběhu.

Rovina členské základny MAS

Členská základna či členové rozhodovacího orgánu MAS jsou v míře zapojení do spolupráce v těsném závěsu. Jsou to oni, kdo schvalují cíle projektu, finanční rámec, aktivity, při tomto rozhodování se neobejdou bez podrobných informací od manažerů MAS, svými náměty, zkušenostmi a připomínkami zkvalitňují obsah projektu.

Rovina obyvatelstva a beneficiantů projektu

Z přínosu spolupráce těží také obyvatelstvo z území či přímo cílové skupiny, kterých se ten který projekt spolupráce týká. Hojně využívanou aktivitou v projektech je společné vzdělávání a předávání zkušeností formou seminářů, exkurzí a pořádáním společných

kulturních a sportovních akcí. Takto se (nejlépe především při opakovaných projektech se stejnými partnerskými MAS) vytváří dlouhodobé nadstandardní vazby, ze kterých těží účastníci na obou stranách. Opět jde především o poznání, jak to u těch druhých „vypadá“, jak se to tam „dělá“, co se jim daří, v čem naopak region zaostává. Toto poznání pomáhá obyvatelům k uvědomění si úspěchů a správného (či nesprávného) směru rozvoje na svém vlastním území, ve své vlastní obci.

Rovina dlouhodobého partnerství

Vše výše uvedené se spojuje do zásadní přidané hodnoty tohoto ukazatele: navázané pevné partnerské vazby samy vzbuzují další témata a oblasti spolupráce regionů. Praxe ukazuje, že pokud si aktéři z některých regionů „padli do oka“, často se v projektech Spolupráce drží pevná partnerství určitých MAS a mění se pouze oblasti spolupráce reagující na různé potřeby v území. Dalším stupněm je pak spolupráce i v projektech dotovaných z jiných zdrojů než PRV, kýženým cílem a nejvyšší metou pak je, pokud už se regiony natolik „skamarádí“, že spolu realizují aktivity bez dotační podpory (vzájemné návštěvy, exkurze, účast na kulturních a sportovních akcích apod.).

2.1.8. Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou

V projektech spolupráce se MAS mohly pohybovat rovněž na poli investičních výdajů, často se realizovaly modernizace, rekonstrukce či výstavby nových prostor a jiných objektů. MAS touto formou spolupráce výrazně pomohly zlepšit místní podmínky sociálního, kulturního či sportovního života obyvatel regionu. Ukazatel „Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou“ možná na první pohled působí trochu mimo efekt spolupráce, nicméně při podrobnějším zkoumání lze objevit fakta, které mají někdy až zásadní vliv na své okolí. V rámci úspory finančních prostředků MAS často dávaly v realizaci projektů spolupráce investičního charakteru přednost rekonstrukcím stávajících prostor. Jednalo se buďto o nevyužité objekty s historickou hodnotou a v nevyhovujícím technickém stavu, nebo o využívané objekty s potřebou modernizace prostor. Výsledným efektem je nejen zvýšení užívání a návštěvnosti objektů, ale rovněž posílení společenských vazeb, zvýšení atraktivity

lokality z pohledu cestovního ruchu, nalezení nového využití aktuálně nevyužitých prostor a v neposlední řadě ušetření dosud volných pozemků. Právě výstavba tzv. na zelené louce je v mnoha hlediscích zbytečná, zejména jedná-li se o zábor produkční plochy (orná půda), volné či intravilánové krajiny (louka, park). I v dalších ohledech je výstavba náročnější než rekonstrukce: mnohonásobně vyšší pořizovací cena a nutnost vysokých počátečních investic. V současné době jednoduchých montáží a levných materiálů je těžké obhájit rekonstrukci objektu před výstavbou nového, jedná se sice o propagovaný trend (raději rekonstrukce, než výstavba), jenže v běžné praxi je tomu právě naopak. Proto je účel tohoto ukazatele převážně přesvědčit o smyslu a dobrém úmyslu rekonstrukce. Vždy je však dobré mít na paměti, že rekonstrukcí již existujícího objektu se ušetří zábor nové půdy, dojde k znovuvyužití opuštěných prostor. Jako nejdůležitější aspekt upřednostnění rekonstrukce před výstavbou je zachování historie objektu a zachování tzv. genia loci, jež málokterá nová stavba má. Hlavním prvkem rekonstrukcí je požadavek na zachování hodnoty daného místa. Ovšemže rekonstrukce mívají i spoustu záporů, které vždy nemusí být snadno řešitelné (nutnost přizpůsobit se stávajícím prostorovým podmínkám, skryté problémy a nedokonalosti, složité opravy a úpravy technické podoby,...) a v mnoha případech ani rekonstrukce nepřipadá v úvahu. Nicméně je potřeba ocenit všechny realizované i plánované rekonstrukce, neboť investoři si vybrali složitější, zato hodnotnější cestu, a proto je zařazen tento ukazatel, aby zvýhodnil všechny realizované rekonstrukce v projektech spolupráce místních akčních skupin v programovém období 2007 – 2013 LEADER.

2.1.9. Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování

Zcela neopomenutelnou ingrediencí se v projektech spolupráce projevila míra spolufinancování projektů. Při zvažování realizátorů žádosti o podporu, kdy je nutné brát v úvahu nejenom míru spolufinancování, ale i předfinancování a následné eventuální další náklady (např. na úroky z úvěru), umožňovala míra dotace 100% či 90% realizaci mnoha inovačních anebo na první pohled ne zcela nezbytně nutných aktivit, které by v případě vyšší finanční spoluúčasti nebyly možné žadateli - včetně obcí - realizovat.

Dá se říci, že obce patří mezi hlavní aktéry regionálního rozvoje. V souvislosti s tím, jak moc se do daného projektu zapojují, je můžeme definovat jako:

- podílejší se, tj. obce, které jsou hlouběji zapojení do procesu řešení či přípravy, podílí se na něm,
- zainteresovaní, tj. obce, na které bude jistá aktivita působit (např. občané a jejich sdružení, návštěvníci aj.),
- dotčení – myšleno na územním principu, tj. obce, v jejichž zájmovém území se projekt realizuje

Zařazení subjektů do jedné ze zmíněných skupin není absolutní, nýbrž závisí na tématu či situaci. Dochází také k prolínání jednotlivých pozic. Větší mají obvykle dostatek kapacit lidských či finančních pro podporu vlastního rozvoje, ostatní subjekty, např. malé obce, neziskové organizace, drobní podnikatelé jsou v řadě oblastí silně limitováni. Pro tyto aktéry se spolupráce stává klíčovou příležitostí pro zlepšení vlastní situace.

Na základě těchto možností, můžeme podporu obcí realizovaným projektům rozdělit do tří skupin:

- přímá podpora - přímá podpora aktéra prostřednictvím zapojení zdrojů, kterými aktér disponuje – zdroje lidské, finanční, materiální.
- koordinační role - aktivní přístup ke koordinaci aktivit konkrétních aktérů.
- iniciační role – stimulace aktivit konkrétních aktérů včetně podpory.

Z výše uvedeného vyplývá, že největší ochotu spolupodílet se na realizaci projektu spolupráce by měly mít obce přímo se podílejší na projektu a poskytující přímou podporu. I pro tyto obce se však důležitým faktorem v rozhodovacím procesu stává míra dotace umožňující realizaci projektu. Vzhledem k tomu, že u doposud realizovaných projektů spolupráce byla spoluúčast ve výši 10 %, musíme zkonstatovat, že i ochota obcí se do projektů zapojit byla maximální.

2.1.10. Možnost navazujících projektů

Projekty Spolupráce v minulých letech měly širokou škálu tematických náplní a lze na ně velmi dobře navazovat. Podpořené projekty kombinovaly nejrůznější oblasti podpory měkkými i tvrdými výstupy. Zajišťovalo se občanské vybavení, služby v obcích a zázemí pro aktivity spolků, kulturních či sportovních a jiných organizací s cílem zachovat tradice, upevnit lokální identity a mezilidské vztahy. Zlepšovala se technická infrastruktura, budovala se venkovská muzea a expozice, cílilo se na udržování kulturního dědictví venkova, kterého se má dosáhnout také regenerací movitých i nemovitých kulturních památek. Rozvoji drobné venkovské ekonomiky pomáhaly neproduktivní investice a v neposlední řadě byla podpora zaměřena na zajištění podkladů a studií pro rozvoj regionu.

Jedním z oceňovaných parametrů celého opatření IV.2.1. bylo nastavení hodnotících procesů, které nejenže nevylučovaly, ale spíše podporovaly tzv. „recyklaci“ projektů, tj. úzus, že není nutné vymýšlet neustále nějaké nové aktivity, modely spolupráce apod., ale úspěšný mustr spolupráce opakovaně přenášet na různé oblasti či cílové skupiny, nebo alespoň objekty a místa realizace. Úspěšný projektový model navázání spolupráce hasičů je možno zopakovat vůči sportovcům či ovocnářům, po vybudování 2 venkovských muzeí, je možno projekt zopakovat pro další 2 muzea v obou regionech. Změnilo se místo a téma muzea, ale využívaly se osvědčené základní postupy z předchozích projektů, zároveň se zachovala originalita u každého jednotlivého muzea. Na jejich vzniku se kromě pracovníků místních akčních skupin podíleli místní tvůrci z řad starostů, umělců či řadoví občané, kteří chtěli přispět zachování a rozvoji kultury. Důležitý prvek u budování venkovského muzea je zapojení místního obyvatelstva do pracovní skupiny, jednání s nimi na besedách a zastupitelstvech, kde přidávají věcné připomínky a postřehy.

Podobným způsobem mohou vznikat naučné stezky, na stejných principech se dají pořádat kulturní, gastronomické festivaly či sportovní události. Pro MAS je určující její dlouhodobý záměr a na které aktivity se v projektech Spolupráce bude zaměřovat. Ať už je to podpora muzeí, podpora kulturního života v podobě nákupu vybavení, podpora cestovního ruchu

nebo jiné, nezbytné je mít vizi, kam sada projektů směřuje a jeho budoucí uplatnění. Při jeho úspěšném využití jej lze použít jako vzor pro další podobné projekty. Návaznost kolikrát vzniká i neplánovaně, kdy se ozývají obce a obyvatelé se zájmem o stejný projekt v místě jejich bydliště a do jednání se zapojují i sami aktivní obyvatelé se svými tipy. Projekty tím ukazují svoji smysluplnost a potřebnost v daném území.

3. PRAKTICKÁ ČÁST

3.1. Postup řešení

Praktickou část jsme uchopili jako evaluaci vlastních zrealizovaných projektů spolupráce, kdy jsme si pro každý ukazatel stanovili následující hodnotící škálu:

míra výskytu ukazatele v konkrétním PS	procentní vyjádření	bodové ohodnocení
Velmi vysoká	100 %	5
Vyšší	75 %	4
Střední	50 %	3
Nízká	25 %	2
Nulová	0 %	1

U každého projektu jsme obodovali z vlastní zkušenosti z přípravy, realizace a udržitelnosti projektu míru výskytu každého ukazatele a vypočetli výsledné průměrné bodové hodnocení „přidané hodnoty spolupráce“ za každý projekt. Jako příklady dobré či špatné praxe jsme vybraná bodování doplnili slovním komentářem.

Uživatelé této metodiky tak mohou obdobně zkusit v rámci evaluace obodovat své zrealizované projekty, stejně jako zkusit obodovat své připravované budoucí záměry a při příliš nízkém výsledku ve shodě s doporučeními a ukazateli této metodiky hledat, jak upravit své záměry tak, aby dosáhly vyšší přidané hodnoty.

Nedílnou přílohou dokumentu je souhrnná tabulka hodnocených projektů, ovšem zde se pro popis projektů používá tabulka:

název projektu	registrační číslo	partnerské MAS	rok zahájení realizace	celkový rozpočet	výše dotace

slovní charakteristika

3.1.1. Anotace projektu č. 1

Popis projektu:

Zmapování a marketing nevyužitých prostor	09/007/4210a/671/000011	MAS Hranicko, MAS Na cestě k prosperitě, MAS Mohelnicko	2009	586 000 Kč	586 000 Kč
Hlavním účelem projektu bylo zmapování a následné hledání nového využití opuštěných objektů, prostor a ploch na území působnosti tří partnerů, kteří projekt realizují. Projekt se zaměřil především na menší objekty, jakými jsou nevyužitá škola, prostory pro potenciální klubové a spolkové aktivity, nevyužitá prostory pro rozvoj služeb a drobného podnikání, nevyužitá plochy určené v územních plánech pro bytovou výstavbu apod. Hlavním výstupem projektu byla především databáze nevyužitých prostor určených investorům, vedlejším výstupem pak prezentace investičních příležitostí v oblasti brownfields na konferenci a nastartování procesů vedoucích k rozvoji podnikatelských aktivit a zaměstnanosti obyvatel.					

Bodové hodnocení:

ukazatel	název ukazatele	bodové hodnocení	komentář
U1	Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS	5	V klasickém PRV by podobný projekt byl nemyslitelný
U2	Síťování cílových skupin dle zaměření projektu, aktivizace místních obyvatel a členů	2	
U3	Integrovaný přístup a synergické efekty	4	Databáze stále funguje, na MAS se obrací zájemci o nové využití prostor, návaznost na dotační programy, které podporují odstraňování brownfields
U4	Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	1	
U5	Posílení regionální identity v území	1	
U6	Možnost zapojení mezinárodních partnerů	1	

U7	Spolupráce aktérů a komunity	4	První projekt spolupráce všech 3 MAS, proto zásadní pro získávání zkušeností především KPS projektu
U8	Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou	5	Projekt svým zaměřením přímo pomáhá rekonstrukcím budov a areálů
U9	Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování	5	100% dotace
U10	Možnost navazujících projektů	5	Databáze pomáhá se sběrem podkladů pro navazující projekty znovuvyžití nevyužitých prostor
Celkově		33	

3.1.2. Anotace projektu č. 2

Popis projektu:

Mobilní vybavení pro kulturní a sportovní akce	09/007/4210a/671/000015	MAS Hranicko, ČESKÝ ZÁPAD - Místní partnerství, MAS Kyjovské Slovácko v pohybu	2009	4 251 000 Kč	3 870 000 Kč
Výstupem projektu bylo pořízení sady mobilního vybavení pro pořádání nekomerčních kulturních a sportovních akcí na území MAS, doprovodně byl vytvořen rezervační systém a provozní řád umožňující poskytování vybavení pořadatelům nekomerčních akcí na území MAS. Cílem tak bylo podílet se na rozvoji kvality kulturního a sportovního života na území partnerů a to prostřednictvím moderního a kvalitního technického zázemí pro pořádání nekomerčních akcí, které MAS podpoří poskytnutím pořízené mobilního vybavení.					

Bodové hodnocení:

Ukazatel	název ukazatele	bodové hodnocení	komentář
U1	Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS	5	
U2	Síťování cílových skupin dle zaměření projektu, aktivizace místních obyvatel a členů	5	Ve fázi tvorby provozního řádu se zapojili zástupci spolků, smluvní provozovatelé (obce, mikroregiony) vytvořili party stavitelů, které byly společně vyškoleny, díky poskytování vybavení se navzájem lépe

			poznávají spolky, které ho využívají
U3	Integrovaný přístup a synergické efekty	5	Kromě nákupu vybavení byly další aktivity propagace vybavení, vytvoření provozního řádu, vzájemné návštěvy a propagační kulturní akce. Synergie – nákup vybavení zkvalitnil a zvýšil počet akcí, obce dokupují z vlastního další vybavení
U4	Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	4	Kromě nákupu vybavení byly další aktivity propagace vybavení, vytvoření provozního řádu, vzájemné návštěvy a propagační kulturní akce.
U5	Posílení regionální identity v území	4	Vybavení zkvalitňuje zázemí, program a počet akcí – akce jsou výhradně neziskové, často zaměřené na tradice, zvyky
U6	Možnost zapojení mezinárodních partnerů	1	
U7	Spolupráce aktérů a komunity	4	
U8	Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou	1	
U9	Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování	4	
U10	Možnost navazujících projektů	3	Uvažovalo se o návazném projektu, ale zatím se tak nestalo.
Celkově		36	

3.1.3. Anotace projektu č. 3

Popis projektu:

Za poznáním a odkazem předků	09/008/4210a/671/000035	MAS Hranicko, MAS Mohelnicko	2009	4 922 159 Kč	4 465 993 Kč
Tento investičně zaměřený projekt byl zaměřen na obnovu nevyužitých a chátrajících prostor pro vznik nových atraktivit na území regionu. Byly vybudovány a nyní jsou v provozu stálé muzejní expozice v upravených prostorách, čímž došlo ke zhodnocení kulturního dědictví obou regionů, připomenutí významných historických osobností, tradic a etnik jako příkladu hodného následování pro dnešní generaci. Místní obyvatelé se také do péče o vlastní kulturní dědictví zapojili a pomohli vlastníkům (obce) kulturních a místních památek v novém využití nevyužitých prostor.					

Bodové hodnocení:

Ukazatel	název ukazatele	bodové hodnocení	komentář
U1	Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS	5	
U2	Sítování cílových skupin dle zaměření projektu, aktivizace místních obyvatel a členů	5	Ke každé expozici vznikla neformální pracovní skupiny z místních obyvatel, historiků a nadšenců, tito se pak setkávali také navzájem jak v regionu tak mezi MAS navzájem, aktivizace místních obyvatel při sběru historických informací a exponátů,
U3	Integrovaný přístup a synergické efekty	3	Sdílení zkušeností a dobrých postupů při budování muzeí
U4	Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	4	Investice doplnily měkké aktivity: web, leták, vzdělávací semináře, vzájemné exkurze
U5	Posílení regionální identity v území	5	Zaměření expozic výhradně na místní historii a významné osobnosti
U6	Možnost zapojení mezinárodních partnerů	1	
U7	Spolupráce aktérů a komunity	4	Sdílení zkušeností managementů obou MAS, vzájemná pomoc při tvorbě žádostí a změnových hlášení, vytvoření přátelských vazeb mezi aktéry obou projektů
U8	Upřednostnění rekonstrukcí před	5	Všechny 4 expozice umístěny

	novou výstavbou		v dříve nevyužitých prostorách
U9	Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování	5	Investice 90%
U10	Možnost navazujících projektů	5	Už v době příprav projektu byl zaznamenán zájem o budování dalších expozic
Celkově		42	

3.1.4. Anotace projektu č. 4

Popis projektu:

Moravské a slezské ovocné stezky	10/010/4210a/780/000031	MAS Nízký Jeseník, MAS Bojkovska, MAS Hranicko, MAS - Partnerství Moštěnka, MAS Regionu Poodří, MAS Hornácko a Ostrožsko, MAS RÝMAŘOVSKO	2010	4 326 570 Kč	3 852 508 Kč
Projekt si kládł za účel přispět k zachování a rehabilitaci ovocných stromů, a to nejen jakožto dárců plodů, ale také jako součásti mnoha tradic a významných krajinných prvků. Realizací došlo k propojení několika různých zájmových skupin lidí, kteří propadli kouzlu ovoce při tématicky laděných exkurzích, při záchraně starých krajových odrůd ovocných stromů a řadě dalších aktivit zaměřených na propagaci ovoce ve všech jeho formách a využití v krajině i doma na stole. Základním principem projektu bylo vzájemné poznání, spolupráce a spojení sil s cílem pomoci ke zlepšení života ve venkovských oblastech.					

Bodové hodnocení:

Ukazatel	název ukazatele	bodové hodnocení	komentář
U1	Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS	5	
U2	Síťování cílových skupin dle zaměření projektu, aktivizace místních obyvatel a členů	5	V každém regionu došlo k vytvoření pracovních skupin z ovocnářů a nadšenců, kteří se do té doby ani neznali, také se více propojily jednotlivé zahrádkářské svazy
U3	Integrovaný přístup a synergické efekty	3	I když byl projekt zaměřen úzce na ovocnářství, došlo i k přesahům vůči zahrádkářům,
U4	Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	1	Čistě neinvestiční projekt
U5	Posílení regionální identity v území	4	Díky projektu se zvýraznilo téma

			starých krajových odrůd, tradice pálení a moštování
U6	Možnost zapojení mezinárodních partnerů	1	
U7	Spolupráce aktérů a komunity	3	Na úrovni managementu velmi dobrá spolupráce, na úrovni beneficiantů projektu bohužel někdy vlažný zájem
U8	Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou	1	
U9	Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování	4	Charakter projektu by si zasloužil 100% dotace
U10	Možnost navazujících projektů	3	Samotný projekt už byl rozvinutím předchozího modelu, ale k dalšímu recyklování pro další regiony už nedošlo, ani v regionech se MAS už tomuto tématu dále nevěnovaly
Celkově		30	

3.1.5. Anotace projektu č. 5

Popis projektu:

Moravsko-polské cesty tradic a poznání	11/013/4210b/671/000040	MAS Hranicko, MAS Mohelnicko	2011	4 306 532 Kč	2 696 815 Kč
V rámci tohoto projektu byly na české straně vybudovány 4 nové venkovské expozice: Výstavní síň architekta Bohuslava Fuchse ve Všechovicích, Historie Potštátska na Potštátě, Hřebečský grunt na statku ve Studené Loučce a muzejní expozice ručních řemesel v Mohelnici. Doplnkovým výstupem byla řada propagačních aktivit, jako např. sada propagačních materiálů (letáky, web, razítka pro hru), stolní hra a kapesní průvodce, Brožura "Muzeum Ing. Bohuslava Fuchse", 2 vzdělávací semináře, 1 dvoudenní exkurze do Polska a do ČR a v neposlední řadě slavnostní otevření expozic. Polská strana v rámci projektu zejména propagovala a katalogizovala stávající muzejní expozice jejich polského regionu.					

Bodové hodnocení:

Ukazatel	název ukazatele	bodové hodnocení	komentář
U1	Otevřený prostor pro realizaci	5	

Strategických plánů Leader MAS			
U2	Síťování cílových skupin dle zaměření projektu, aktivizace místních obyvatel a členů	5	Ke každé expozici vznikla neformální pracovní skupina z místních obyvatel, historiků a nadšenců, tito se pak setkávali také navzájem jak v regionu tak mezi MAS navzájem, aktivizace místních obyvatel při sběru historických informací a exponátů,
U3	Integrovaný přístup a synergické efekty	3	V projektu důraz kladen na společnou propagaci nejen již vybudovaných muzeí ale i dalších existujících muzeí v územích MAS = síťování samotných expozic, vytváření „balíčků“ pro návštěvníky: hra se sběrem razítek, kapesní průvodce, v letáku propagace dalších muzeí
U4	Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	4	Investice doplnily měkké aktivity: leták, vzdělávací semináře, vzájemné exkurze, hra, kapesní průvodce
U5	Posílení regionální identity v území	5	Zaměření expozic výhradně na místní historii a významné osobnosti
U6	Možnost zapojení mezinárodních partnerů	5	Spolupráce s polskou LGD
U7	Spolupráce aktérů a komunity	4	Další utužení přátelských vazeb aktérů z regionu především při vícedenních exkurzích
U8	Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou	4	2 ze 4 expozic umístěny v dříve nevyužitých prostorách, 2 ze 4 expozic stavební rekonstrukce
U9	Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování	5	Investice 90%
U10	Možnost navazujících projektů	5	Trvalý zájem dalších obcí o vybudování expozic
Celkově		45	

3.1.6. Anotace projektu č. 6

Popis projektu:

Síťování místních výrobků na Valašsku	11/013/4210a/672/000014	MAS Hornolidečska, MAS Ploština, Luhačovské Zálesí, MAS Kelečsko-Lešensko-Starojicko, MAS Valašsko-Horní Vsacko, MAS Rožnovsko	2011	1 806 325 Kč	1 625 692 Kč
Hlavním cílem projektu je podpora regionálních výrobců, zemědělců, řemeslníků a poskytovatelů služeb v oblasti cestovního ruchu a producentů zejména potravin a zemědělských komodit, ucelené zviditelnění zájmového regionu a zvýšení úrovně a kvality nabízených služeb veřejnosti - a to jak návštěvníků regionu, tak i občanům zde žijícím. Hlavním výstupem projektu je regionální ochranná známka "PRAVÉ VALAŠSKÉ", která zaručuje kvalitu výrobku konečným uživatelům, a vytvořená databáze místních produktů, výrobků a služeb. V prvotní fázi byl projekt zaměřený především na potravinářské komodity, později byl rozšířen i o řemeslné výrobky.					

Bodové hodnocení:

Ukazatel	název ukazatele	bodové hodnocení	komentář
U1	Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS	5	Otevřený prostor opatření IV.2.1 – naplňování cílů SPL. Cíle nemohly být naplňovány realizací IV.1.2
U2	Síťování cílových skupin dle zaměření projektu, aktivizace místních obyvatel a členů	4	Cílovou skupinou PS byli především lokální producenti z různých oborů
U3	Integrovaný přístup a synergické efekty	4	Trhy, které probíhají, jsou realizovány u příležitosti již zaběhlých akcí
U4	Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	3	Převážná většina výdajů byla neinvestiční v rámci režimu de minimis
U5	Posílení regionální identity v území	5	Vysoká míra ukazatele – regionální známka Pravé Valašské posiluje
U6	Možnost zapojení mezinárodních partnerů	2	PS se vyznačuje regionálním charakterem – zaměřeno na místní producenty a produkty
U7	Spolupráce aktérů a komunity	4	Pravidelná setkání certifikovaných výrobců, výměna zkušeností, vyhledávání potenciálních držitelů regionální známky, rozšíření základny držitelů známky
U8	Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou	1	Charakter projektu neodpovídá tomuto ukazateli
U9	Míra dotace vzhledem k nutnosti	5	Míra dotace je jedním

	spolufinancování		z rozhodujících faktorů pro obce, které PS předfinancovaly
U10	Možnost navazujících projektů	4	Je zde vysoká pravděpodobnost spolupráce výrobců – např. společný obchod regionálních výrobků u jednoho z výrobců
Celkově		37	

3.1.7. Anotace projektu č. 7

Popis projektu:

Aktivní pohyb - cesta ke spolupráci	12/015/4210b/672/000040	Luhačovské Zálesí, MAS Bojkovska, Královská stezka, MAS Rožnovsko	2012	5 206 825 Kč	3 775 292 Kč

Projekt je primárně zaměřen na propagaci aktivního stylu života, venkovské turistiky a atraktivizaci venkovského prostoru jako zajímavého místa pro život, a to konkrétně na území působnosti MAS v kraji Zlínském, na Vysočině a rovněž na Slovensku v Trenčianském kraji. Projekt se také zaměřuje na propagaci místních turistických cílů, rurální turistické nabídky a služeb a v neposlední řadě také na podporu drobné venkovské ekonomiky.

Bodové hodnocení:

Ukazatel	název ukazatele	bodové hodnocení	komentář
U1	Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS	4	Otevřený prostor opatření IV.2.1 – naplňování cílů SPL. Cíle nemohly být naplňovány realizací IV.1.2.
U2	Síťování cílových skupin dle zaměření projektu, aktivizace místních obyvatel a členů	3	Cílovou skupinou PS byli místní obyvatelé a turisté.
U3	Integrovaný přístup a synergické efekty	4	Projekt má potenciál vytvářet synergický efekt- např. playpointy, balíčky zážitků.
U4	Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	5	PS je typickým kombinací investičních a neinvestičních výdajů.
U5	Posílení regionální identity v území	4	Je zde propagován aktivní pohyb v regionu Rožnovska, Vysočiny a Trenčianského kraje.
U6	Možnost zapojení mezinárodních partnerů	5	PS splňuje zapojení mezinárodního partnera – MAS z Trenčianského

			kraje.
U7	Spolupráce aktérů a komunity	3	PS svým zaměřením cílí na široké spektrum obyvatel, turistů a místních.
U8	Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou	1	Charakter projektu neodpovídá tomuto ukazateli.
U9	Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování	5	Míra dotace je jedním z rozhodujících faktorů pro obce, které PS předfinancovaly.
U10	Možnost navazujících projektů	5	Projekt má potenciál navazujícího projektu – rozšíření infrastruktury – aktive pointy – rozšíření o playpointy.
Celkově		39	

3.1.8. Anotace projektu č. 8

Popis projektu:

Za poznáním a odkazem předků II.	12/015/4210a/671/000025	MAS Hranicko, MAS Mohelnicko	2012	4 396 613 Kč	2 696 114 Kč
Cílem projektu bylo vybudování a provoz 4 nových venkovských expozic: Venkovské minimuzeum v Klopíně, expozice Život v podzámčí Úsov, rozšíření expozice Jak se žilo v Ójezdě v Horním Újezdě, Muzeum námořníka Tomáše Vítka ve Skaličce. Dále proběhla společná exkurze po muzeích Kyjovského Slovácka a došlo k vytvoření propagačních letáků a webové prezentace včetně virtuálních 3D prohlídek, propagačních panelů a společného systému značení.					

Bodové hodnocení:

Ukazatel	název ukazatele	bodové hodnocení	komentář
U1	Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS	5	
U2	Sítování cílových skupin dle zaměření projektu, aktivizace místních obyvatel a členů	5	Ke každé expozici vznikla neformální pracovní skupina z místních obyvatel, historiků a nadšenců, tito se pak setkávali také navzájem jak v regionu tak mezi MAS navzájem, aktivizace místních obyvatel při sběru historických informací

			a exponátů
U3	Integrovaný přístup a synergické efekty	4	V projektu důraz kladen na společnou propagaci nejen již vybudovaných muzeí ale i dalších existujících muzeí v územích MAS = síťování samotných expozic, vytváření „balíčků“ pro návštěvníky: vzájemné propagační panely expozic, 3D prohlídky web, směrové tabule
U4	Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	4	Investice doplnily měkké aktivity: leták, společná exkurze, propagační tabulky, navigační cedule
U5	Posílení regionální identity v území	5	Zaměření expozic výhradně na místní historii a významné osobnosti
U6	Možnost zapojení mezinárodních partnerů	1	
U7	Spolupráce aktérů a komunity	4	Další utužení přátelských vazeb aktérů z regionu především na společné exkurzi
U8	Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou	5	expozice umístěny v dříve nevyužitých prostorách
U9	Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování	5	Investice 90%
U10	Možnost navazujících projektů	5	1 MAS připravila další obdobný projekt, u obou MAS připraveny další obdobné záměry
Celkově		43	

3.1.9. Anotace projektu č. 9

Popis projektu:

Hudební a filmová muzea našich regionů	13/019/4210a/671/000053	MAS Hranicko, MAS Moravská cesta	2013	4 313 200 Kč	3 582 952 Kč

Hlavní myšlenkou projektu bylo přispět k zachování kulturního dědictví venkova na poli hudby a filmu, vybudováním a provozem 3 venkovských expozic: Hudební a filmové muzeum regionu Hranicko v městysi Hustopeče nad Bečvou, Pamětní síň Bedřicha Smetany v obci Týn nad Bečvou, Filmové muzeum v obci Dolní Nětčice. Investiční částí projektu byly doplněny o společnou exkurzi, odbornou konferenci, vzdělávací seminář či sérii slavnostních otevření expozic za doprovodu dechových hudeb z obou regionů.

Bodové hodnocení:

Ukazatel	název ukazatele	bodové hodnocení	komentář
U1	Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS	5	
U2	Sítování cílových skupin dle zaměření projektu, aktivizace místních obyvatel a členů	5	Ke každé expozici vznikla neformální pracovní skupina z místních obyvatel, historiků a nadšenců, tito se pak setkávali také navzájem jak v regionu tak mezi MAS navzájem, aktivizace místních obyvatel při sběru historických informací a exponátů
U3	Integrovaný přístup a synergické efekty	5	Muzeum zaměřeno nejen na historii či osobnosti přímo obce, kde je muzeum, ale integrovaně za celý region
U4	Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	5	Investice doplnily měkké aktivity: leták, vzdělávací seminář, publikace, digitalizace starých záznamů, historický výzkum hudební historie, dokumentární film
U5	Posílení regionální identity v území	5	Zaměření expozic výhradně na místní historii a významné osobnosti
U6	Možnost zapojení mezinárodních partnerů	1	
U7	Spolupráce aktérů a komunity	4	Přenos zkušenosti KMAS vůči PMAS pro niž to byl první projekt spolupráce
U8	Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou	5	expozice umístěny v dříve nevyužitých prostorách
U9	Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování	5	Investice 90%
U10	Možnost navazujících projektů	5	u obou MAS připraveny další obdobné záměry

Celkově	45

3.1.10. Anotace projektu č. 10

Popis projektu:

Společná propagace našeho valašského regionu	13/019/4210a/672/000036	MAS Valašsko-Horní Vsacko, MAS Rožnovsko	2013	785 700 Kč	686 075 Kč
Projekt spolupráce Společná propagace našeho valašského regionu je zaměřen na vytvoření společného turistického produktu a společné propagace turistické oblasti území MAS Valašsko - Horní Vsacko a MAS Rožnovsko. Předmětem projektu budou marketingové aktivity, jejichž přínosem bude celkově zviditelnění nabídky služeb destinace Valašska a zvýšení atraktivity tohoto jedinečného území, a to jak pro české, tak zahraniční turisty.					

Bodové hodnocení:

Ukazatel	název ukazatele	bodové hodnocení	Komentář
U1	Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS	5	Otevřený prostor opatření IV.2.1 – naplňování cílů SPL. Cíle nemohly být naplňovány realizací IV.1.2
U2	Síťování cílových skupin dle zaměření projektu, aktivizace místních obyvatel a členů	5	Cílovou skupinou PS jsou poskytovatelé služeb v cestovním ruchu, IC, obce, místní obyvatelé a turisté navštěvující region
U3	Integrovaný přístup a synergické efekty	5	Projekt má potenciál posilovat synergický efekt, např. den s průvodcem, workshopy pro průvodce, odborná exkurze
U4	Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	2	PS nenaplňuje ukazatel kombinace investičních a neinvestičních výdajů
U5	Posílení regionální identity v území	5	Je zde propagován region Valašska Horního Vsacka a Rožnovska a to především místní kultury, tradic a sportu
U6	Možnost zapojení mezinárodních partnerů	1	PS se vyznačuje regionálním charakterem – zaměřeno na místní producenty a produkty
U7	Spolupráce aktérů a komunity	4	Při realizaci PS spolupracovali obce, členové MAS, pracovníci MAS, ZŠ

			a poskytovatelé služeb v cestovním ruchu
U8	Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou	1	Charakter projektu neodpovídá tomuto ukazateli
U9	Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování	5	Míra dotace je jedním z rozhodujících faktorů pro obce, které PS předfinancovaly
U10	Možnost navazujících projektů	5	Projekt má mírný potenciál navazujícího projektu
Celkově		38	

3.1.11. Anotace projektu č. 11

Popis projektu:

Food festivals	13/019/4210b/563/000012	Královská stezka, Oslavka, MAS Rožnovsko	2013	1 278 280 Kč	1 154 452 Kč
Projekt řeší problematiku Food festivalů, což jsou kulturní festivaly, kde je kladen důraz na gastronomickou stránku. Food festivaly mají bohatou tradici zejména v zahraničí. Cílem tří českých MAS je přivést tyto Food festivaly do České republiky a ukázat jejich atraktivitu místním obyvatelům. Na Food festivalech budou představovány především místní speciality vyrobené ze surovin typických pro danou oblast. Pro inspiraci navštívily české MAS Velkou Británii, kde se tyto tradiční Food festivaly pravidelně konají a partnerská zahraniční MAS jim na stáži předala informace o jejich organizaci, přínosech a kulturním významu. Hlavním cílem projektu je přinést do regionů inovativní kulturní akci, která se zde po skončení projektu bude opakovat. Místní díky projektu pochopí, že tyto food festivaly nejsou pouze o gastronomickém zážitku, ale i o oživení venkova a setkávání se.					

Bodové hodnocení:

Ukazatel	název ukazatele	bodové hodnocení	komentář
U1	Otevřený prostor pro realizaci Strategických plánů Leader MAS	5	Otevřený prostor opatření IV.2.1 – naplňování cílů SPL. Cíle nemohly být naplňovány realizací IV.1.2
U2	Síťování cílových skupin dle zaměření projektu, aktivizace místních obyvatel a členů	5	Cílovou skupinou PS jsou regionální producenti, poskytovatelé služeb v cestovním ruchu, obce, místní obyvatelé
U3	Integrovaný přístup a synergické efekty	5	Projekt má potenciál vytvářet synergický efekt - food festivaly – restaurace, producenti, turisté

U4	Kombinace projektů z investičních a neinvestičních výdajů	2	PS nenaplnuje ukazatel kombinace investičních a neinvestičních výdajů.
U5	Posílení regionální identity v území	5	Vysoká míra naplnění ukazatele – propagace místních specialit
U6	Možnost zapojení mezinárodních partnerů	5	PS splňuje zapojení mezinárodního partnera – LAG UK
U7	Spolupráce aktérů a komunity	4	Při realizaci PS spolupracovali obce, členové MAS, restauratéri, hoteliéři, producenti
U8	Upřednostnění rekonstrukcí před novou výstavbou	1	Charakter projektu neodpovídá tomuto ukazateli
U9	Míra dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování	5	Míra dotace je jedním z rozhodujících faktorů pro obce, které PS předfinancovaly
U10	Možnost navazujících projektů	5	Projekt má potenciál navazujícího projektu
Celkově		42	

3.2. Závěr a vyhodnocení šetření

Z vlastního sebehodnocení realizovaných projektů vyplynul jasný trend, že díky získávání zkušeností se bodování projektů spolupráce v čase postupně zvyšuje, tj. lze říci, že námi realizované projekty spolupráce vykazovaly stále vyšší a vyšší přidanou hodnotu. Tuto metodiku hodláme uplatňovat i v budoucnu pro ex-ante hodnocení připravovaných projektů spolupráce.

Nejméně body byl ohodnocen projekt č. 1 pouze 33 b, rok 2009 a málo bodů získal také projekt č. 4 (30 b) z roku následujícího.

Průměrný počet bodů = 39,9

Maximum bodů = 50,0

Souhrnná tabulka:

projekt č.	rok	počet bodů
1	2009	33
2	2009	36
3	200	42

4	2010	30
5	2011	45
6	2011	37
7	2012	39
8	2012	43
9	2013	45
10	2013	38
11	2014	42

